

Dnr 22/14

Budgetunderlag för budgetåren 2015 – 2017

Februari 2014

Innehåll

1. INLEDNING.....	5
1.1. ANSLAGSÖVERSIKT	5
2. INFORMATION AVSEENDE UTGIFTSOMRÅDEN.....	6
2.1. UO 16, 3:5 RYMDSTYRELSEN: FÖRVALTNING	6
2.2. UO 16, 3:4 RYMDFORSKNING OCH RYMDVERKSAMHET	7
2.3. UO 16, 3:6 RYMDSTYRELSEN: AVGIFTER TILL INTERNATIONELLA ORGANISATIONER.....	8
3. ANSLAGSKREDIT	8
4. LÅN I RIKSGÄLDSKONTORET	9
5. RÄNTEKONTO MED KREDIT	9
6. BEMYNDIGANDEN	9

Sändlista:

Ekonomistyrningsverket	pdf-fil
Finansdepartementet	pdf-fil
Riksdagens utredningstjänst	pdf-fil
Riksrevisionen	pdf-fil
Statskontoret	pdf-fil
Utbildningsdepartementet	pdf-fil

Budgetförslag (tkr)

(2014 års prisnivå, valutnivå €1 = 8,79 kr)

	2013	2014	Budgetår		
	Utfall	Prognos	2015 Beräknat	2016 Beräknat	2017 Beräknat
UO 16, 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	350 793	359 302 ¹	375 681 ²	398 313 ²	383 314 ²
UO 16, 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	26 233	26 958 ³	27 843 ⁴	27 843 ⁴	27 843 ⁴
UO 16, 3:6 Avgifter till internationella organisationer	549 033	551 309	551 309	551 309	551 309
Övriga inkomster som disponeras	2 000 ⁵	0	0	0	0
SUMMA	928 059	937 569	954 833	977 465	962 466

¹ Inklusive beräknat överföringsbelopp om 8 621 tkr

² Anslagsbeloppen är uppräknade med 25 000 tkr 2015, 25 000 tkr 2016 och 10 000 tkr 2017

³ Inklusive beräknat överföringsbelopp om 315 tkr

⁴ Anslagsbeloppen är uppräknade med 1 200 tkr 2015, 1 200 tkr 2016 och 1 200 tkr 2017

⁵ Särskilda medel för forskningsändamål från anslag UO 16, 2:70 avsedda för innovationsstödjande åtgärder, enligt regeringsbeslut I:37 2013-04-11

Hemställan

Med stöd av vad som har anförts i detta budgetunderlag hemställer Rymdstyrelsen

- att medel anvisas för budgetåren 2015-2017 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning anslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet med 350 681 tkr, 373 313 tkr respektive 373 314 tkr,
- att i tillägg till ovanstående, för budgetåren 2015-2017 under det 16:e utgiftsområdet, Utbildning och universitetsforskning ramanslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet anvisas ytterligare medel med 25 000 tkr, 25 000 tkr respektive 10 000 tkr,
- att medel anvisas för budgetåren 2015-2017 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, ramanslaget 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning, med 26 643 tkr, 26 643 tkr respektive 26 643 tkr,
- att i tillägg till ovanstående, för budgetåren 2015-2017 under det 16:e utgiftsområdet, Utbildning och universitetsforskning anslaget 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning anvisas ytterligare medel med 1 200 tkr, 1 200 tkr respektive 1 200 tkr,
- att medel anvisas för budgetåren 2015-2017 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, ramanslaget 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer med 551 309 tkr, 551 309 tkr respektive 551 309 tkr,
- att anslag 3:6 infogas i anslag 3:4,
- att regeringen hos riksdagen hemställer om bemyndigande att för år 2015 ikläda staten nya förpliktelser inom det 16:e utgiftsområdet Utbildning och universitetsforskning ramanslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet med 700 000 tkr innebärande att summa åtaganden vid utgången av år 2015 uppgår till högst 1 500 000 tkr,
- att regeringen hos riksdagen hemställer om bemyndigande att för år 2015 ikläda staten nya förpliktelser inom det 16:e utgiftsområdet Utbildning och universitetsforskning ramanslaget 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer med 1 736 000 tkr innebärande att summa åtaganden vid utgången av år 2015 uppgår till högst 3 300 000 tkr,
- att Rymdstyrelsen får disponera hela anslagssparandet under ramanslagen 3:4, 3:5 och 3:6,
- att regeringen fastställer en låneram för investeringar på 600 tkr för åren 2015-2017,
- att regeringen fastställer för år 2015 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning anslagskrediten till 3 % för anslag 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning och till 5 % för anslag 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet utgiftsområdet och anslag 3:6 Avgifter till internationella organisationer,
- att regeringen fastställer att krediten på räntekontot för varje år i perioden 2015-2017 får uppgå till 1 000 tkr.

Alla belopp är angivna i 2014 års prisnivå.

Beslut i ärendet har fattats av Rymdstyrelsens styrelse vid sammanträde den 14 februari 2014.

1. Inledning

Rymdverksamhet har en ökande betydelse i samhället, både i Sverige och globalt. I bilar, flygplan, fartyg och mobiltelefoner används satellitnavigering. Med hjälp av satellitbilder blir väderprognoserna allt mer exakta och vi får ny kunskap om jordens miljö och klimat. Tack vare telekommunikationssatelliter kan vi se nyheter, sport och kultur från hela världen i direktsändning i tv. Forskning i och om rymden ger svar på frågor om vårt eget och andra planetsystem. Rymdteknik används alltså dagligen av många forskare, myndigheter, företag och privatpersoner.

Rymdverksamhet utförs till stor del i internationellt samarbete. Rymdprojekt är ofta tekniskt avancerade och dyra och det är i regel nödvändigt att samverka med kompetens och resurser från olika länder. Större delen av den svenska rymdverksamheten bedrivs i europeisk samverkan genom Esa (European Space Agency). Esa håller regelbundna ministerrådsmöten där det fattas beslut om programmets omfattning över en längre tidsperiod. Vid ministerrådsmötena görs nya åtaganden, men själva betalningarna faller ut under många år därefter. Nästa ministerrådsmöte äger rum i december i år och det väntas fokusera på relationerna mellan Esa och EU, den internationella rymdstationen samt bäraraketprogrammet. Esa planerar även ett ministerrådsmöte 2015 som väntas ha ett bredare innehåll. I äskandet om be-myndiganden tas höjd för båda dessa ministerrådsmöten.

EU fick mandat att hantera rymdfrågor genom Lissabon-fördraget och sedan dess har EU:s engagemang i rymdverksamhet ökat snabbt. EU:s huvudsakliga intresse ligger inom navigering, miljö och klimat och satsningarna fokuseras på projekten Galileo (satellitnavigering), Copernicus, (tidigare GMES för miljöövervakning) samt SSA (Space Situational Awareness, på svenska kallat rymdlägesbild). EU:s senaste ramprogram för forskning och teknikutveckling, Horisont 2020, har ett arbetsprogram för rymd som är väsentligt större än i tidigare ramprogram.

Rymdstyrelsen finansierar forskning och teknisk utveckling inom rymdområdet. Myndighetens verksamhet omfattar och utnyttjar på ett unikt sätt samverkan inom hela kedjan idé - utveckling – demonstration – användning. Rymdstyrelsen representerar Sverige i Esas kommittéer och i de EU-kommittéer som hanterar Galileo och Copernicus och bevakar även svenska intressen i Horisont 2020, tema rymd.

1.1. Anslagsöversikt

	2013		2014		2015	2016	2017
	Anvisat	Utfall	Anvisat	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
UO 16, 3:4							
Rymdforskning och rymdverksamhet	348 581	350 793	350 681	359 302	375 681	398 313	383 314
Ing/utg överföringsbelopp	2 212	8 621	8 621	0	-25 000	-25 000	-10 000
UO 16, 3:5							
Förvaltning	25 969	26 233	26 643	26 958	27 843	27 843	27 843
Ing/utg överföringsbelopp	579	315	315	0	-1 200	-1 200	-1 200
UO 16, 3:6							
Avgifter till int org	551 309	549 033	551 309	551 309	551 309	551 309	551 309
Ing/utg överföringsbelopp	0	2 276	0	0	0	0	0

Tabell 1: Anslagsöversikt (tkr)

2. Information avseende utgiftsområden

2.1. UO 16, 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Personal

Rymdstyrelsen är en liten myndighet med endast 18 anställda. Några av myndighetens ansvarsområden är i dagsläget beroende av enskilda personer. Arbetsbördan har ökat betydligt i och med EU:s mandat för rymdfrågor och Rymdstyrelsen bemannar i dag ett tiotal fler europeiska kommittéer än vad myndigheten gjorde i början på 2000-talet. Hittills har det gått att hantera den stora bredden av aktiviteter, men det finns för lite tid både för fördjupning och för att kommunicera relevant information med andra berörda myndigheter.

År 2012 fick Rymdstyrelsen en ökning av förvaltningsanslaget och gavs samtidigt uppdraget att koordinera den svenska GNSS-verksamheten. Ökningen gjorde det möjligt att anställa en person, men det kan nu konstateras att motsvarande en heltid är för lite för att fullt ut bevaka detta växande område och samtidigt hålla andra berörda myndigheter informerade.

Rymdstyrelsen ser stor potential för svenska aktörer inom ramen för EU:s rymdsatsningar både med avseende på ramprogrammen för forskning och teknikutveckling (Horisont 2020) och de redan etablerade s.k. ”flaggskeppsprogrammen” Galileo och Copernicus samt det nyligen tillkomna området rymdlägesbild (SSA). I dag har Rymdstyrelsen alltför begränsade personalresurser för att på ett adekvat sätt kunna verka för svenska intressen i dessa sammanhang.

Med ytterligare en heltidsanställd skulle Rymdstyrelsen genom ett ökat engagemang, och större fördjupning i EU:s verksamhet, bidra till att Sverige kan dra större nytta av EU:s satsningar på rymdområdet, inom såväl Galileo, Copernicus, rymdlägesbild och Horisont 2020.

Lokalbehov

I december 2013 flyttade Rymdstyrelsen till nya lokaler. De nya lokalerna är i samma storleksordning som tidigare, men mer ändamålsenliga och trivsamma. Flytten leder till att myndighetens hyreskostnader kommer att minska något.

Rymdstyrelsen äskar om tilläggsmedel enligt nedan för att förstärka personalen med en heltidsanställd person. Om resursförstärkning inte är möjlig på annat sätt så skulle detta tillägg kunna finansieras genom en motsvarande minskning av myndighetens anslag UO 16 3:6.

tkr	2015	2016	2017
Personalförstärkning	1 200	1 200	1 200

Totalt äskade medel för UO 24, 1:14 Förvaltningskostnad:

tkr	2014	2015	2016
Summa äskade medel	27 843	27 843	27 843

2.2. UO 16, 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Utveckling av verksamheten på Esrange

På Esrange bedrivs det huvudsakligen två verksamheter, nämligen drift av satelliter (kommersiell verksamhet) och uppsändning av sondraketer och ballonger för forskningsändamål. Esranges infrastruktur för uppsändning av ballonger och sondraketer är unik för Europa och erbjuder möjligheter för forskare och studenter inom olika forskningsfält. Merparten av forskningsprojekten genomförs av forskare från andra länder än Sverige. Basfinansieringen av ballong- och sondraketverksamheten sker inom ramarna för det så kallade EASP-avtalet (Esrange/Andøya Special Project Agreement), tecknat av Sverige, Frankrike, Tyskland, Schweiz och Norge. EASP-avtalet administreras av Esa och den svenska andelen av avtalet (27 %) betalas genom Rymdstyrelsens anslag.

Rymdstyrelsen är den svenska myndighet som är ansvarig för internationell rymdverksamhet vad gäller forskning och utveckling. Esrange är en betydelsefull nationell tillgång som spelar en viktig roll inom europeisk forskningsamverkan på rymdområdet. Med bakgrund av EASP-avtalet verkar Rymdstyrelsen för att såväl svensk som internationell forskning i ökad omfattning ska dra nytta av Esrange.

SSC (Svenska Rymdaktiebolaget) har i skrivelser till Rymdstyrelsen redogjort för stora visioner för Esrange som berör hela verksamheten och också en utvidgning av denna. I skrivelserna har SSC bett Rymdstyrelsen att bidra till moderniseringsprojektet, men de avser även att söka medel hos andra finansiärer. Rymdstyrelsen anser att det finns ett behov av att modernisera och effektivisera infrastrukturen och att dessa behov överskrider vad inkomsten från EASP-avtalet tillåter. Rymdstyrelsens intresse i en modernisering och effektivisering av Esrange grundar sig främst i forskningens behov.

Det finns flera aktörer som har intresse i verksamheten vid Esrange och Rymdstyrelsen är en av dessa. Rymdstyrelsen kan vara en möjlig väg att kanalisera en statlig finansiering av en modernisering av Esrange. För att det ska vara möjligt krävs dock tilläggsmedel och tydlig instruktion från regeringen om användningen av dessa.

Rymdstyrelsen äskar här tilläggsmedel för att kunna finansiera en del av moderniseringen och effektiviseringen av ballong- och sondraketverksamheten vid Esrange:

tkr	2015	2016	2017
Utveckling av Esrange, forskning	25 000	25 000	10 000
Summa äskade tilläggsmedel	25 000	25 000	10 000

Totalt äskade medel för UO 16, 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet:

tkr	2015	2016	2017
Summa äskade medel	375 681	398 313	383 314

2.3. UO 16, 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer

Rymdstyrelsen vill ånyo betona att denna typ av anslag, så kallat BNB-anslag (bestämt nominellt belopp), inte är lämpligt för myndighetens typ av verksamhet. Betalningarna till Esa är inte en fast avgift utan varierar från år till år beroende på vilka projekt Sverige deltar i, samt med nivån på valutakursen och de olika programvillkoren som är beslutade i konsensus.

Konstruktionen med två sakanslag bidrar därtill inte till att hushålla väl med statens medel, utan medför endast ökade administrativa kostnader.

Rymdstyrelsen föreslår därför att infoga anslag 3:6 i anslag 3:4, så att myndighetens sakanslag utgörs av ett enda så kallat PLO-anslag (pris- och löneomräknat anslag). Syftet med en sådan förändring är således att effektivisera nyttjandet av myndighetens anslagsmedel.

Totalt äskade medel för UO 16, 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer:

tkr	2015	2016	2017
Summa äskade medel	551 309	551 309	551 309

3. Anslagskredit

Rymdstyrelsen föreslår för budgetåren 2015, 2016 och 2017, ett kreditutrymme på anslagen UO 16, 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet om 5 %. För anslaget UO 16, 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning föreslås att anslagskrediten bibehålles på 3 % med hänsyn till behovet av rörelsemarginal. Vidare föreslås fortsatt anslagskredit om 5 % för anslag UO 16, 3:6 Rymdstyrelsen: avgifter till internationella organisationer.

Behovet av anslagskredit är stort eftersom det är vanligt att rymdprojekten, som ofta är både tekniskt och politiskt komplicerade, blir försenade och detta är något som ofta leder till stora förändringar i planerade betalningsprofiler.

4. Lån i Riksgäldskontoret

Rymdstyrelsens investeringar finansieras genom lån hos Riksgälden. Investeringarna består av nyförskaffning av ändamålsenliga möbler i samband med flytten till nya lokaler. Behovet innebär en ökning av låneramen med 200 tkr.

	2014	2015	2016	2017
	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
IB Lån i Riksgäldskontoret	346	486	526	466
Beräknad nyupplåning	200	100	0	50
Varav för investering i immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Beräknad amortering	60	60	60	60
UB Lån i Riksgäldskontoret	486	526	466	456
Beslutad/föreslagen låneram	600	600	600	600
Beräknat ränteutgift	5	6	8	8
Ränteantagande för nyupplåning (%)	1,0	1,0	1,5	1,8
Finansiering av räntor och amorteringar:				
UO 16, 3:5 Förvaltning	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabell 2: Lån i Riksgäldskontoret (tkr)

5. Räntekonto med kredit

Kreditutrymmet för 2014 är 1 000 tkr. För att kunna möta ojämnheter under budgetåren 2015 – 2017 föreslår Rymdstyrelsen en fortsatt kredit på 1 000 tkr per budgetår.

6. Bemyndiganden

Av tabell 3 och 4 nedan framgår vilka bemyndiganden Rymdstyrelsen behöver för att kunna göra åtaganden framåt i tiden. Rymdstyrelsen vill göra regeringen uppmärksam på att åtaganden är långa och ofta sträcker sig längre än det slutår som anges i regleringsbrev. Tidpunkten för, och storleken på, framtida åtaganden är många gånger beroende på händelser i pågående internationella och nationella samarbeten. Detta är ofta händelser som myndigheten inte råår över. Det är därför osäkert när i tiden vissa åtaganden kan bli aktuella. Rymdstyrelsens verksamhet skulle begränsas kraftigt om bemyndiganderamarna är för låga eller infriandenivåerna begränsade.

I budgetunderlaget 2015-2017 har Rymdstyrelsen beräknat bemyndiganden utifrån åtaganden som görs i euro baserat på Konjunkturinstitutets valutakursprognos, 1€ = 8,79 kr. Vid Esas ministerrådsmöte i slutet av 2012 ingick Rymdstyrelsen å Sveriges vägnar flera mångåriga åtaganden i euro. Vid mötet togs dock inte slutgiltiga beslut avseende en ny generation bärraketer. Nya beslut avseende bärraketer kommer att tas vid Esas ministerrådsmöten 2014 och 2015. I dagsläget är det mycket osäkert hur stora dessa åtaganden kommer att bli. En hög bemyndiganderam för 2015 är helt nödvändigt för att Sverige ska kunna ingå nya internationella åtaganden.

Vid beräkningen av bemyndigandena har Rymdstyrelsen antagit att regeringen kommer att uppdra åt myndigheten att ingå nya åtaganden vid Esas minister-rådsmöten 2014 och 2015.

Det bör särskilt noteras att åtaganden om rymdsamarbete är komplicerade och att projekten försenas många gånger, vilket påverkar den planerade betalningsprofilen. Alltför snäva/strikta villkor av bemyndigandena kan innebära svårigheter för myndigheten att fullfölja åtagandena. Huvuddelen av Rymdstyrelsens åtaganden är dessutom gjorda i euro vilket innebär ytterligare en osäkerhet av de planerade betalningsprofilerna.

tkr	Budgetår				
	2013 Utfall	2014 Prognos	2015 Beräknat	2016 Beräknat	2017 - 2034 Beräknat
UO 16 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet					
Utestående förpliktelser vid årets början	581 120	731 774	1 077 324	1 491 440	1 399 066
Nya förpliktelser	446 547	600 000	700 000	55 000	
Infriade förpliktelser	295 893 ⁶	254 450	285 884	147 374	1 399 066
Utestående förpliktelser vid årets slut	731 774	1 077 324	1 491 440	1 399 066	
Erhållet/föreslaget bemyndigande	1 159 000	1 100 000	1 500 000	1 400 000	

Tabell 3: Bemyndiganden UO 16 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

tkr	Budgetår				
	2013 Utfall	2014 Prognos	2015 Beräknat	2016 Beräknat	2017 - 2021 Beräknat
UO 16, 3:6 Avg till int org					
Utestående förpliktelser vid årets början	2 933 198	2 513 466	2 015 157	3 199 848	2 668 539
Nya förpliktelser	23 966	53 000	1 736 000	20 000	
Infriade förpliktelser	443 698 ⁶	551 309	551 309	551 309	2 668 539
Utestående förpliktelser vid årets slut	2 513 466	2 015 157	3 199 848	2 668 539	
Erhållet/föreslaget bemyndigande	2 800 000	2 100 000	3 300 000	2 700 000	

Tabell 4: Bemyndiganden UO 16, 3:6 Avgifter till internationella organisationer

⁶ Infriade förpliktelser består även av omvärdering till balansdagens kurs per 2013-12-31.